

*****
MILJØMINISTERIET

By- og Landskabsstyrelsen

Departementschef Marianne Thyrring
Miljøministeriet
Højbro Plads 4
1200 København K

Direktionen
Ref. nichr
J.nr. BLS 101-01780
Den 3. december 2010

Kære Marianne

J. Under henvisning til din anmodning af 15. november 2010 oversendes vedlagt By- og Landskabsstyrelsens redegørelse af d.d. vedrørende VVM-redegørelsen om nationalt testcenter for vindmøller ved Østerild og de deri indeholdte fejl vedrørende støjforholdene ved Hjørdemål og Frøstruplejren.

Redegørelsen er udarbejdet i samarbejde med Miljøstyrelsen, der som overordnet myndighed på støjområdet medvirkede i udarbejdelsen af den omhandlede VVM-redegørelse.

Redegørelsen uddyber styrelsens notat af 16. november 2010 om støj ved drift af det nationale testcenter ved Østerild og miljøministerens besvarelse den 24. november 2010 af spørgsmål nr. AÆ, AØ og AÅ stillet af Folketingets Miljø- og Planlægningsudvalg. Notatet af 16. november er den 17. november 2010 sendt til Folketingets Miljø- og Planlægningsudvalg i forbindelse med en berigtigelse af miljøministerens svar på spørgsmål 13 (alm. del).

I forhold til de opståede fejl i VVM-redegørelsen kan det konstateres, at sagsbehandlingen ved Miljøcenter Århus på det pågældende punkt har været kritisk, idet myndigheden ikke tilvejebragte et fyldestgørende grundlag for behandling af støjforholdene, herunder ikke efterprøvede de foreliggende oplysninger fra andre myndigheder og foretog de fornødne selvstændige vurderinger af disse oplysninger.

Det må videre anses for utilfredsstillende, at By- og Landskabsstyrelsen ikke i forbindelse med sin overordnede behandling af VVM-redegørelsen og den efterfølgende forberedelse af forslag til lov om et testcenter for store vindmøller ved Østerild blev opmærksom på de pågældende fejl og i øvrigt ikke reagerede på de anledninger, der opstod for at efterprøve redegørelsen på dette punkt.

Jeg har d.d. påpeget dette i forbindelse med en nøje gennemgang af forløbet med den nuværende ledelse af Miljøcenter Århus og de i By- og Landskabsstyrelsen involverede chefer.

De opståede fejl må naturligvis give styrelsen anledning til en nøje gennemgang og vurdering af den interne kvalitetssikring af særligt kritiske leverancer som den omhandlede. Jeg lægger stor vægt på at videreføre dette

arbejde i forbindelse med udvikling og implementering af et tværgående kvalitetsstyringssystem i Naturstyrelsen, der etableres med virkning fra 1. januar 2011

Med venlig hilsen

Niels Christensen
Direktør

By- og Landskabsstyrelsens redegørelse om fejl i VVM-redegørelsen vedr. nationalt testcenter for vindmøller ved Østerild**1. Indledning - formål med redegørelsen**

Regeringen besluttede i juni 2009, at Danmark skal have et nyt, nationalt testcenter for store vindmøller, og at det skulle etableres på grundlag af en anlægslov.

Regeringen besluttede efterfølgende i september 2009, at testcentret skulle placeres i Østerild Klitplantage i Thy. Miljøministeren fik overdraget opgaven med at iværksætte udarbejdelsen af planlægningsgrundlaget og et forslag til en anlægslov om etablering af centret.

Som grundlag for forslaget til en anlægslov udarbejdede Miljøcenter Århus en VVM-redegørelse (Vurdering af Virkninger på Miljøet). VVM-redegørelsen har nu vist sig at indeholde fejl i forståelsen af hvilke grænseværdier for støj, der gælder for et område ved Frøstruplejren og et område ved Hjørdemål. Miljøcenter Århus har lagt Viborg Amts og Thisted Kommunes vurdering af anvendelsen af området ved Frøstruplejren og Viborg Amts vurdering af anvendelsen af området ved Hjørdemål til grund frem for det forhold, at der eksisterer en lokalplan henholdsvis en byplanvedtægt for de to områder, der udlægger områderne til boligformål.

By- og Landskabsstyrelsen skal stærkt beklage, at VVM-redegørelsen om etablering af det nationale testcenter i Østerild er behæftet med fejl i forståelsen af, hvilke grænseværdier for støj, der gælder for Hjørdemål og for Frøstruplejren. Grænseværdierne er fastlagt på grundlag af den fejlagtige opfattelse, at Hjørdemål By og Frøstruplejren er spredt nabobeboelse i det åbne land. Grænseværdierne skulle derimod rettelig være baseret på, at Hjørdemål og Frøstruplejren er områder, der anvendes til og i henholdsvis byplanvedtægt og lokalplan er udlagt til blandt andet boligformål.

Fejlen kan tilskrives By- og Landskabsstyrelsen og Miljøcenter Århus, der som VVM-myndighed i sagen skal påse, at alle oplysninger i VVM-redegørelsen er rigtige. I det omfang der indgår oplysninger i VVM-redegørelsen fra eksterne aktører som f.eks. konsulenter eller andre myndigheder, er det VVM-myndighedens ansvar at vurdere, om disse oplysninger er rigtige. Miljøcenter Århus skulle således konkret have vurderet, om de oplysninger, herunder forståelsen af Miljøministeriets lovgivning, som en kommune eller et amt lægger til grund, var rigtige.

Eksistensen af henholdsvis en lokalplan og en byplanvedtægt, der udlægger områderne til boligformål, indebærer, at der gælder lavere grænseværdier for støj i de to områder end angivet i VVM-redegørelsen. Forholdet har betydning for muligheden for at kunne opstille de syv vindmøller i det nationale testcenter, idet grænseværdierne for støj ved Frøstruplejren og Hjørdemål vil blive overskredet, når støjen fra testcentret sammenholdes med støjen fra de i alt tolv eksisterende produktionsmøller, der findes i de to områder.

For at sikre overholdelse af vindmøllebekendtgørelsens grænseværdier for støj viser beregninger, at det er nødvendigt at fjerne fem eksisterende produktionsmøller. Denne løsning forudsætter vedtagelse af et forslag til lov om ændring af lov om det nationale testcenter med en tilhørende VVM-redegørelse for de miljømæssige konsekvenser for så vidt angår støjforholdene. Lovændringen skal give hjemmel til at ekspropriere det nødvendige antal af de i alt tolv ca. 10 år gamle produktionsmøller ved Hjørdemål og Frøstruplejren.

Den 2. november 2010 kontaktede Miljøministeriet Kammeradvokaten, hvor problemstillingen om VVM-redegørelsens oplysninger om støjforholdene ved Hjørdemål og Frøstruplejren blev præsenteret. Herefter blev der afholdt møder mellem Kammeradvokaten og Miljøministeriet den 8., 9. og 11. november - dels om forståelsen af vindmøllebekendtgørelsen, dels om konsekvenserne for VVM-redegørelsen og anlægsloven. På baggrund af mødet den 11. november stod det klart, at den rigtige måde at håndtere de faktisk forkerte oplysninger i VVM-redegørelsen var at udarbejde en supplerende VVM-redegørelse og at ændre anlægsloven for at skabe en hjemmel til at ekspropriere vindmøller ved Hjørdemål og Frøstruplejren for derved at leve op til lovens forudsætning om, at vindmøllebekendtgørelsens normer skal overholdes for de eksisterende boliger i området.

Den 16. november 2010 orienterede miljøministeren forligskredsen med et notat, der samme dag blev lagt på By- og Landskabsstyrelsens hjemmeside, og den 17. november 2010 blev Folketinget orienteret med brev om berigtigelse af svar på alm. del spørgsmål 13.

Med henblik på at kunne afgive en redegørelse til miljøministeren har departementschefen på baggrund af forløbet den 15. november 2010 anmodet By- og Landskabsstyrelsen om at udarbejde en redegørelse for, hvorledes fejlen i støjvurderingen vedrørende henholdsvis Frøstruplejren og Hjørdemål, der er konstateret i VVM-redegørelsen, er opstået.

2. Baggrund

Det er regeringens målsætning, at Danmark skal fastholde sin førerposition inden for udvikling af ny vindmølleteknologi og fremme muligheden for en øget produktion af vedvarende energi i Danmark, herunder mere energi fra vindmøller.

Branchefællesskabet Megavind bestående af Vindmølleindustrien, forskningsinstitutioner og offentlige institutioner beskrev i juni 2008 i rapporten "Afrøvning og demonstration af vindmøller" behovet for yderligere test- og demonstrationsfaciliteter.

Af regeringsgrundlaget "Mulighedernes Samfund" fra 2007 fremgår det, at regeringen vil udpege statsarealer, der er egnede til vindmølleplacering. Den første screening af arealer på mere end 12,5 ha blev afleveret til regeringen i november 2008. Den resulterede i fire arealer med potentiel mulighed for opstilling af grupper af større produktionsvindmøller. Regeringen besluttede, at tre af disse arealer (som alle var ejet af Justitsministeriet) skulle indgå i den videre kommunale planlægning efter en afklaring af udbudsreglerne. Det fjerde areal, Østerild, der ejes af Miljøministeriet, indgik ikke i den videre kommunale planlægning, da arealet blev vurderet som potentielt egnet til et nationalt testcenter for store vindmøller.

Regeringen besluttede i juni 2009, at Danmark skal have et nyt nationalt testcenter for store vindmøller, og at det skulle etableres på grundlag af en anlægslov.

Risø DTU og Vindmølleindustrien gennemførte hen over sommeren 2009 nærmere vurderinger af Østerild og Kallesmærsk Hede. I september 2009 besluttede regeringen at iværksætte arbejdet med udarbejdelse af plangrundlaget for et nationalt testcenter i Østerild Klitplantage. Miljøministeren fik overdraget opgaven med udarbejdelse af plangrundlag og lovforslag om anlæg af centeret.

Som det første element i arbejdet fremlagde By- og Landskabsstyrelsen et idéoplæg i offentlig høring i perioden 30. september til 19. oktober 2009.

I perioden fra oktober 2009 til januar 2010 udarbejdede Miljøcenter Århus udkast til en VVM-redegørelse for et nationalt testcenter for vindmøller ved Østerild. Redegørelsen blev af Miljøcenter Århus sendt i offentlig høring fra 7. januar til 5. marts 2010, og By- og Landskabsstyrelsen sendte forslag til anlægslov om testcenteret i høring fra 9. februar til 5. marts 2010.

Den 9. april 2010 fremsatte miljøministeren forslag til anlægslov om et testcenter for store vindmøller ved Østerild (L 206) i Folketinget. I de følgende måneder fandt der politiske forhandlinger sted om forslaget, og der blev gennemført en eksperthøring på Christiansborg med deltagelse af Risø DTU, Vindmølleindustrien, Aalborg Universitet, Danmarks Miljøundersøgelser, Danmarks Naturfredningsforening og Orbicon samt Miljøministeriet.

I forbindelse med Folketingets behandling af lovforslaget indgik regeringen, Dansk Folkeparti, Socialdemokraterne og Socialistisk Folkeparti den 28. maj 2010 en aftale om et nationalt testcenter i Østerild. Aftalen sikrer, at etableringen af testcentret sker med en skånsom påvirkning af naturen og miljøet, og desuden omfatter aftalen en helhedsløsning for placering af testpladser frem mod 2020.

Folketinget vedtog efterfølgende den 4. juni 2010 anlægsloven om et testcenter for store vindmøller ved Østerild (lov nr. 647 af 15. juni 2010).

Efter lovens vedtagelse er det Skov- og Naturstyrelsen – som ejer af Østerild Klitplantage – der varetager processen i forbindelse med gennemførelse af de nødvendige ekspropriationer, udarbejdelse af en implementeringsplan og forberedelse af arealerne til det tekniske anlæg. Skov- og Naturstyrelsen har løbende afholdt møder med berørte lodsejere og afholdt den 22. juni 2010 et offentligt møde i Østerild for at indkalde idéer til implementeringsplanen.

Skov- og Naturstyrelsen sendte implementeringsplanen for etablering af testcentret i offentlig høring fra den 16. september til den 26. september 2010.

Anlægsloven trådte i kraft den 1. oktober 2010. Skov- og Naturstyrelsen offentliggjorde den 5. oktober 2010 implementeringsplan for det nationale testcenter ved Østerild.

Miljøministeren afholdt under den beskrevne proces i alt 3 borgermøder i Østerild, nemlig den 8. oktober 2009 (fokus på idéoplæg), 9. januar 2010 (fokus på VVM-redegørelse) og 10. februar 2010 (fokus på forslag til anlægslov samt en gennemgang af vindmøllebekendtgørelsen ved Miljøstyrelsen og om grøn ordning og værditabsordning ved Energistyrelsen). By- og Landskabsstyrelsen, Miljøstyrelsen, Skov- og Naturstyrelsen og Miljøcenter Århus har alle deltaget i borgermøderne, ligesom Risø DTU og Energistyrelsen har været repræsenteret.

Bilag 1 indeholder en oversigt over tidsforløbet for arbejdet med VVM-redegørelse og anlægslov.

3. Arbejdets organisering

Miljøministeriets arbejde med udarbejdelse af anlægslov for testcenter for store vindmøller blev i september 2009 organiseret i form af et projekt med overordnet projektejerskab og projektledelse placeret i By- og Landskabsstyrelsen.

I projektet indgik – udover By- og Landskabsstyrelsen – Skov- og Naturstyrelsen og Miljøministeriets departement. Det blev i projektbeskrivelsen i øvrigt anført som en forudsætning for at løse opgaven med anlægsloven, at der løbende kunne trækkes på Miljøministeriets aktører på vindmølleområdet, herunder Miljøstyrelsen (vindmøllebekendtgørelsen), Miljøministeriets miljøcentre med planopgaver, Vindmøllesekretariatet placeret i Miljøcenter Århus samt departementet. Miljøcentrene er i henhold til bekendtgørelse tillagt en række myndighedsmæssige opgaver og beføjelser inden for en række miljølove¹.

Projektets eksterne interessenter udgjordes af de øvrige ministerier i arbejdsgruppen om etablering af det statslige center for store vindmøller, nemlig Klima- og Energiministeriet, Økonomi- og Erhvervsministeriet, Finansministeriet og Videnskabsministeriet, som forberedte beslutningsgrundlag til regeringen. Endvidere var Vindmølleindustrien, Risø DTU og Thisted Kommune væsentlige interessenter. Under denne gruppe blev nedsat tre arbejdsgrupper – en arbejdsgruppe om udarbejdelse af forslag til anlægslov og VVM-redegørelse, en arbejdsgruppe om organisering og finansiering og en arbejdsgruppe om nettilslutning. Vindmølleindustrien og Risø DTU blev inddraget i de tre gruppers arbejde efter behov.

Miljøcenter Århus fik i projektet ansvaret for udførelsen af VVM-redegørelsen herunder varetagelsen af kontrakten med det konsulentfirma, der skulle samle den færdige VVM-redegørelse, afholdelse af borgermøder og kontakt med Thisted Kommune. I fornødent omfang skulle Skov- og Naturstyrelsens lokale enhed i Thy inddrages.

Opgaven med udarbejdelse af VVM-redegørelsen blev placeret i Miljøcenter Århus ud fra en vurdering af, at der på centret er erfaring med udarbejdelse af VVM for større vindmøller (over 150 meter) og erfaring med fysisk planlægning og dermed den fornødne kompetence til at gennemføre opgaven.

Der blev ikke i forbindelse med projektorganiseringen ændret grundlæggende ved det hidtidigt definerede ansvar for vindmølleopgaverne i Miljøministeriet. Således fastholdtes ansvaret for overordnet planlægning for vindmøller i By- og Landskabsstyrelsen. Ansvar for udarbejdelse af VVM-redegørelse for planlægning for vindmøller varetoges af Miljøcenter Århus, ligesom konkrete sager, herunder ministerbetjening vedrørende vindmøller, fortsat behandlede i miljøcentrene. På samme måde skulle Skov- og Naturstyrelsen fortsat varetage sagsbehandlingen af konkrete sager i forhold til involverede lodsejere, herunder ministerbetjening.

I projektet leverede Miljøstyrelsen på forespørgsel fra By- og Landskabsstyrelsen og Miljøcenter Århus bidrag i form af generel vejledning om regelgrundlag for støjgrænser i medfør af vindmøllebekendtgørelsen samt kvalitetssikring af støjtekniske og beregningsmæssige forudsætninger. Miljøstyrelsen er regeludstedende og vejledende myndighed i forhold til støj fra vindmøller.

Bilag 2 og bilag 3 indeholder en grafisk fremstilling af Miljøministeriets struktur og organiseringen af arbejdet med VVM-redegørelse og anlægslov.

¹ Jf. særligt bekendtgørelse nr. 1128 af 26. september 2007 (med senere ændringer) om henlæggelse af opgaver og beføjelser til By- og Landskabsstyrelsen og Miljøministeriets miljøcentre.

Indgåelse af kontrakt med rådgivere

Der blev den 21. oktober 2009 indgået en kontrakt mellem By- og Landskabsstyrelsen og rådgivningsfirmaet Birk Nielsen / Sweco Architects A/S om udarbejdelse af VVM-redegørelse for nationalt testcenter for vindmøller i Østerild Klitplantage. Kontrakten blev indgået under Statens og Kommunernes Indkøbsservice's rammekontrakt 17.05 (rådgivningsydelser i forbindelse med planlægning).

I henhold til kontrakten skulle der udarbejdes en VVM-redegørelse (Vurdering af Virkninger på Miljøet), som skulle vedlægges et forslag til anlægslov til offentlig høring. VVM-redegørelsen skulle – udover landskabelig påvirkning og konsekvenser for naturen - bl.a. fokusere på støj- og skyggeproblemer, konsekvenser for beboerne i området og lovgivnings- og planmæssige bindinger.

Det blev forudsat, at de kriterier, som Vindmølleindustrien og Risø havde vurderet, at et nationalt testcenter skulle kunne opfylde, så vidt muligt skulle søges indarbejdet i en anlægslov og dermed i VVM-redegørelsen, og at vurderingen skulle opfylde VVM-direktivets krav.

Det blev videre fastsat, at ansvaret for tilvejebringelse af de oplysninger, som en bygherre sædvanligvis tilvejebringer, ligger hos By- og Landskabsstyrelsen ved Miljøcenter Århus, som koordinerer diverse input bl.a. fra Energistyrelsen, Risø, Vindmølleindustrien og Thisted Kommune.

Tilbuddet af 17. september 2009 fra rådgivningsfirmaet Birk Nielsen om levering af en fuldt færdig VVM-redegørelse med de gældende forudsætninger tager bl.a. udgangspunkt i, at "bygherre (vindmølleindustrien/Risø) tilvejebringer nødvendige oplysninger vedrørende eksakte antal vindmøller, placeringer, mølletyper og produktionsberegninger. Der forventes løbende dialog og møderække efter behov med bygherre/Miljøcenter Århus."

Firmaet Birk Nielsen indgik aftaler med en række underleverandører, herunder EMD – Energi og Miljødata A/S (tekniske forhold, støj- og skyggeberegninger, konsekvenser for beboere i området) og Landinspektørfirmaet Nellesmann & Bjørnkjær A/S (bl.a. fredninger, beskyttelseslinier og servitutter i og omkring anlægsområdet).

Samarbejdsorganisationen er i kontrakten angivet i et tilhørende bilag D, hvor samarbejdskontakten mellem rådgiverfirmaet og Miljøministeriet varetages af Miljøcenter Århus.

Efter indgåelsen af kontrakten blev der i starten af oktober 2009 afholdt et møde mellem konsulenterne og Miljøcenter Århus, hvor mål og struktur for VVM-redegørelsen blev gennemgået. Miljøcenter Århus har oplyst, at centret skulle levere faglige vurderinger og data, mens konsulenterne skulle udarbejde selve redegørelsen.

Projektforløb og arbejdet med støjforhold

Den fastlagte projektorganisering blev i praksis på visse punkter afvejet og udbygget. Der blev ikke afholdt møder i den nedsatte styregruppe, og By- og Landskabsstyrelsen gik på en række enkeltområder ind og arbejdede videre på det af Miljøcenter Århus udarbejdede VVM-materiale. Endvidere blev Miljøstyrelsen gennem deltagelse i blandt andet borgermøder tættere involveret i arbejdet end oprindeligt forudsat.

Miljøstyrelsen blev involveret i arbejdet med VVM-redegørelsen den 8. september 2009 efter en besigtigelse af Østerild den 5. september 2009 med miljøministeren. Miljøstyrelsens rolle blev i første omgang defineret som at svare på spørgsmål vedrørende støj samt deltage i borgermøde.

Endvidere foretog Miljøstyrelsen støjberegninger i september 2009 samt tilkendegav sin enighed med By- og Landskabsstyrelsen, der på baggrund af Miljøcenter Århus' arbejde med VVM-redegørelsen spurgte til vurderingen af støjkrav vedrørende en campingplads ved Hjørdemål Klit, ligesom Miljøstyrelsen var involveret i udarbejdelsen af VVM-redegørelsen ved dels at kvalitetssikre støjberegninger, herunder kontakt til Risø DTU og industrien herom, dels skrive afsnittet om lavfrekvent støj og dels svare på spørgsmål fra Miljøcenter Århus. Der var primært tale om generel rådgivning.

Miljøstyrelsen har leveret bidrag til VVM-redegørelsens afsnit om støj (side 165-170) i form af to faktabokse om støj, præcisering af det generelle regelgrundlag for støjgrænserne ved henholdsvis nabobeboelser i det åbne land og ved støjfølsom arealanvendelse samt kvalitetssikring af de støjtekniske forudsætninger og beregninger, der ligger til grund for VVM-redegørelsen.

4. VVM-direktivet og vindmøllebekendtgørelsen – retsgrundlaget

Når anlægsprojekter vedtages ved en anlægslov, skal lovgivningsprocessen, hvis projektet skal være undtaget fra en almindelig VVM-procedure i henhold til VVM-direktivet, opfylde direktivets formål. Det betyder for det første, at lovgiver skal råde over tilsvarende oplysninger under lovgivningsproceduren som de oplysninger, der fremlægges for den kompetente myndighed under en almindelig VVM-procedure for godkendelse af et projekt. For det andet skal det projekt, som anlægsloven vedrører, vedtages i "enkeltheder". Herved forstås, at anlægsloven skal sikre, at VVM-direktivets mål kan opnås under lovgivningsprocessen for det pågældende projekt, herunder at oplysninger om projektets udformning og miljømæssige konsekvenser i tilstrækkelig konkret form stilles til rådighed for offentligheden med henblik på en mulig debat, inden den endelige tilladelse til projektet gives.

Efter VVM-reglerne påhviler det VVM-myndigheden – i denne sag Miljøcenter Århus - at udvirke en VVM-redegørelse. I den forbindelse skal VVM-myndigheden påse, at alle oplysninger i VVM-redegørelsen er rigtige. I det omfang der indgår oplysninger fra andre myndigheder, er det VVM-myndighedens ansvar at vurdere, om disse oplysninger er rigtige. VVM-myndigheden skal således konkret vurdere, om de oplysninger, herunder forståelsen af Miljøministeriets lovgivning, en kommune eller et amt lægger til grund, er rigtige.

Bekendtgørelse om støj fra vindmøller² (vindmøllebekendtgørelsen) regulerer støj fra vindmøller og stiller krav til, hvor meget støj naboer til vindmøller må udsættes for. Der er i udgangspunktet to sæt grænseværdier.

Der er både støjgrænseværdier for beboelser i det åbne land – dét, der i daglig tale kaldes spredt bebyggelse – og nogle lavere, d.v.s. strammere støjgrænseværdier for såkaldt støjfølsom arealanvendelse, som gælder for boligområder.

---

² Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 1518 af 14. december 2006 om støj fra vindmøller.

Vindmøllebekendtgørelsen er fra 1991 og blev ændret i 2006. I bekendtgørelsen fra 2006 er der fastsat grænseværdier for støj fra vindmøller ved en vindhastighed på 8 m/s og som noget nyt i 2006 også for den lavere vindhastighed på 6 m/s.

For nabobeboelse i det åbne land er grænseværdierne 42/44 dB ved en vindhastighed på henholdsvis 6 m/s og 8 m/s.

Vindmøllebekendtgørelsen angiver i § 3, stk. 2, nr. 2: "Støjfølsom arealanvendelse: Områder, der anvendes til eller i lokalplan eller byplanvedtægt er udlagt til bolig-, institutions-, sommerhus- eller kolonihaveformål eller som rekreative områder." Hvis der er tale om en samlet placering af flere end blot ganske få boliger ("en håndfuld"), bliver der efter Miljøstyrelsens opfattelse tale om et område, der anvendes til boligformål. For sådanne områder er grænseværdierne for støj 37/39 dB ved en vindhastighed på henholdsvis 6 m/s og 8 m/s.

5. VVM-redegørelsen og dens behandling af støjforhold

Som grundlag for lovforslaget om anlægsloven udarbejdede Miljøcenter Århus i perioden fra oktober 2009 til januar 2010 en VVM-redegørelse for et nationalt testcenter for store vindmøller ved Østerild.

Miljøcenter Århus afholdt omkring 1. oktober 2009 et indledende møde med hovedrådgiveren, Birk Nielsen/Sweco Architects A/S. Mødet fulgtes op af anmodning fra Miljøcenter Århus til Thisted Kommune, Risø DTU, Skov- og Naturstyrelsen i Thy, Miljøcenter Aalborg (bl.a. om vurdering i forhold til Natura 2000-områder i nærheden af Østerild), Kort- og Matrikelstyrelsen og By- og Landskabsstyrelsen om diverse data og andre oplysninger.

Miljøcenter Århus afholdt den 8. oktober 2009 møde med Risø DTU, Vindmølleindustrien, By- og Landskabsstyrelsen og konsulenterne fra Birk Nielsen. Ved dette møde kom en første afklaring af, hvordan et antal møller i Østerild kunne placeres.

Efter gennemførelsen af en offentlig idéfase og bearbejdning af de modtagne bidrag fra offentligheden udarbejdede Miljøcenter Århus en såkaldt scoping, der opstillede de emner, der skulle belyses i den kommende VVM-redegørelse. På baggrund heraf afholdt Miljøcenter Århus den 22. oktober 2009 møde med Birk Nielsen om indholdet af den kommende VVM-redegørelse, og den 23. oktober 2009 drøftede Miljøcenter Århus samme emne med Thisted Kommune.

Den 28. oktober 2009 afholdt Miljøcenter Århus på det nuværende testcenter i Høvsøre et møde med Risø DTU, By- og Landskabsstyrelsen, Vindmølleindustrien og Birk Nielsen-konsulenterne. På dette møde blev det afklaret, at udgangspunktet for VVM-redegørelsen er syv store testvindmøller i Østerild med en bestemt placering. På mødet blev Birk Nielsen bedt om at iværksætte støjberegninger for den påtænkte placering af testvindmøllerne. I henhold til vindmøllebekendtgørelsen skal man medtage både nye og eksisterende vindmøller i området i støjberegningerne, hvilket Birk Nielsen derfor bliver bedt om.

Birk Nielsen-konsulenterne udpegede derfor en række såkaldte beregningspunkter for de steder, der skulle være særligt fokus på. Birk Nielsen-konsulenterne sendte beregningspunkterne – som det er sædvanlig procedure ved udarbejdelse af VVM for vindmøller - til Thisted Kommune med henblik på kvalitetssikring af, at de nødvendige boliger i området er medtaget i beregningerne og

herunder, om der er støjfølsomme anvendelser i området. Beregningerne udføres af Birk Niensens underleverandør, EMD International A/S.

Testcentret lå i denne fase af planlægningen på en afstand af Hjørdemål, der ikke ville betyde, at Hjørdemål blev påvirket af støj, og der var derfor ikke anledning til at udpege et beregningspunkt her.

I forbindelse med disse indledende støjberegninger konstaterede EMD, at den samlede støj fra de otte allerede eksisterende vindmøller ved Hjørdemål, fra de fire allerede eksisterende vindmøller ved råstofvirksomheden Danopal i nærheden af Frøstruplejren og fra de kommende testmøller ville medføre, at støjen for yderligere to naboejendomme end hidtil antaget ville overskride det tilladte efter vindmøllebekendtgørelsen.

På denne baggrund afholdt Miljøcenter Århus den 12. november 2009 møde med Birk Nielsen-konsulenterne, Finansministeriet, Risø DTU, Vindmølleindustrien og By- og Landskabsstyrelsen for at drøfte løsningsmuligheder.

Den 11. december 2009 besluttede regeringen, at det kommende testcenter i stedet kunne placeres cirka 400 meter længere mod vest, da man derved undgik at skulle ekspropriere to boliger, da man kunne bevare mere bynær skov ved Østerild, og da man undgik at berøre to paragraf 3-områder. Ændringen betød, at der skulle justeres i støjberegninger og kortmaterialer.

Miljøcenter Århus sendte udkast til den endelige VVM-redegørelse i offentlig høring fra 7. januar til 5. marts 2010. By- og Landskabsstyrelsen sendte lovforslag om anlægslov for testcenteret i høring fra 9. februar til 5. marts 2010.

Miljøministeren deltog sammen med By- og Landskabsstyrelsen, Miljøstyrelsen, Skov- og Naturstyrelsen, Miljøcenter Århus og Birk Nielsen-konsulenterne i et borgermøde den 9. januar 2010 i Østerild, hvor udkastet til VVM-redegørelsen blev præsenteret.

Der er ikke i de 140 høringssvar til udkastet til VVM-redegørelse eller de 155 høringssvar til forslaget til anlægslov konkrete bemærkninger til, hvorvidt Hjørdemål eller Frøstruplejren er nabobeboelse i det åbne land eller i stedet er støjfølsom arealanvendelse.

Landsforeningen for Bedre Miljø skriver i sit høringssvar til VVM-redegørelsen, at der er tale om tilsidesættelse af fundamentale hensyn til mennesker og natur. I forhold til støj skriver foreningen, at kravet om maksimal støj ikke kan overholdes for fem konkrete boliger, der er planlagt eksproprieret, at projektet er screenet forkert og at afstandskrav og støjkrav i medfør af Vindmøllebekendtgørelse nr. 1518 af 14. december 2006 samt Vindmøllecirkulæret er tilsidesat på trods af tidligere miljøminister Troels Lund Poulsens forsikringer i Folketinget om, at sådanne regler ville blive overholdt jf. ministerens svar på spørgsmål S 321 og S 324 i november 2009. En række andre høringssvar henviser til Landsforeningens høringssvar. Høringssvarenes bemærkninger blev af Miljøcenter Århus forstået som værende af generel karakter og dermed ikke af et indhold, der kunne give anledning til overvejelser om støjgrænserne ved Hjørdemål By og Frøstruplejren.

VVM-redegørelsen blev offentliggjort på By- og Landskabsstyrelsens hjemmeside, og annonceret i lokale dagblade.

VVM-redegørelsen angiver på et kort side 167 resultatet af støjberegningerne ved 6,0 m/s. Af dette kort fremgår, at både en del af Frøstruplejren og et område ved Hjørdemål ligger inden for 37/39 dB-støjkonturen.

Men på grund af Miljøcenter Århus' forkerte forståelse af vindmøllebekendtgørelsen i VVM-redegørelsen, er hverken boligerne i Hjørdemål eller beboelsen i Frøstruplejren markeret som boliger, hvor støjgrænserne ikke kan overholdes.

Af VVM-redegørelsen fremgår side 193-194 følgende: "De nærmeste nabobeboelser samt støjfølsomme områder er identificeret af Thisted Kommune, og indtegnet af Risø DTU og EMD. Der er i beregningerne anvendt positioner, der repræsenterer det nærmeste punkt ved ejendommen i forhold til møllerne. Støjkravene, der skal overholdes er i det åbne landskab 42 dB ved 6 m/s og 44 dB ved 8 m/s, mens der for særligt støjfølsomme områder er et støjkrav på 37 dB ved 6 m/s og 39 dB ved 8 m/s. I området omkring forsøgsmøllerne er der kun identificeret ét sådant område, hvilket er campingpladsen ved Hjørdemål klit."

Angivelserne på et kort på side 163 i VVM-redegørelsen, der blandt andet viser boliger, hvor grænseværdier for støj ikke kan overholdes, er derfor ikke korrekte.

At VVM-redegørelsen i forhold til grænseværdierne for støj ved Hjørdemål og ved Frøstruplejren er behæftet med fejl, konstateres i oktober 2010 på baggrund af en rapport fra Aalborg Universitet, der påpeger, at forståelsen i VVM-redegørelsen af vindmøllebekendtgørelsen er forkert.

Hjørdemål

Miljøcenter Århus har oplyst, at miljøcentret ved udarbejdelsen af VVM-redegørelsen lagde til grund:

- at Hanstholm (nu Thisted) Kommunes Partiel Byplanvedtægt nr. 4 for Hjørdemål By fra 5. maj 1967, har udlagt Hjørdemål By til "blandet bolig- og erhvervsbebyggelse" og

- at Miljøcenter Århus havde viden fra det tidligere Viborg Amt om, at der i støjberegningerne til lokalplanen for de eksisterende vindmøller ved Hjørdemål er beregnet med udgangspunkt i en grænseværdi ved alle ejendomme på 45 dB - svarende til den daværende grænseværdi i vindmøllebekendtgørelsen fra 1991 for nabobeboelse i det åbne land.

Disse forhold har Miljøcenter Århus samlet vurderet således, at Hjørdemål By ikke ved byplanvedtægten er udlagt som et støjfølsomt boligområde, der er omfattet af vindmøllebekendtgørelsens lavere grænseværdier herom og ej heller ved sin faktiske anvendelse som boligområde er et støjfølsomt boligområde. Hverken Thisted Kommune eller Miljøstyrelsen blev bedt om at af- eller bekræfte denne vurdering.

Miljøcenter Århus' vurdering førte til, at Hjørdemål By i VVM-redegørelsen fejlagtigt blev angivet som omfattet af vindmøllebekendtgørelsens nuværende grænseværdi på 42/44 dB ved en vindhastighed på henholdsvis 6 m/s og 8 m/s – d.v.s. grænseværdierne for nabobeboelse i det åbne land.

Efter dialog med Kammeradvokaten i november 2010 konstaterede styrelsen imidlertid, at Hjørdemål By falder ind under vindmøllebekendtgørelsens § 3, stk. 2, nr. 2 om støjfølsom arealanvendelse.

se. Dele af Hjørdemål er således rettelig omfattet af vindmøllebekendtgørelsens lavere grænseværdier på 37/39 dB ved vindhastigheder på henholdsvis 6 m/s og 8 m/s for boligområder.

Det skal bemærkes, at Miljøcenter Århus og Miljøstyrelsen i forbindelse med udarbejdelsen af VVM-redegørelsen korrekt har vurderet, at en campingplads – også ved Hjørdemål - anses for at være et støjfølsomt, rekreativt område omfattet af de lavere grænseværdier i vindmøllebekendtgørelsen.

Frøstruplejren

Miljøcenter Århus har oplyst, at miljøcentret ved udarbejdelsen af VVM-redegørelsen lagde til grund:

- at Miljøcenter Århus havde viden fra det tidligere Viborg Amt om, at der i støjregningerne til lokalplanen for de eksisterende vindmøller ved råstofvirksomheden Danopal vest for Frøstruplejren er beregnet med udgangspunkt i en grænseværdi ved alle ejendomme på 45 dB svarende til den daværende grænseværdi i vindmøllebekendtgørelsen fra 1991 for nabobeboelse i det åbne land,
- at Frøstruplejren forud for Miljøministeriets lov fra 1995 om anvendelse af Frøstruplejren³, blev betragtet som én bolig i det åbne land og en række spredte hytter,
- at Miljøcenter Århus i december 2009 – med henvisning til den antagelse, at lejren var boliger i det åbne land - spurgte Miljøstyrelsen, om Frøstruplejren kunne være støjfølsom anvendelse, fordi loven om Frøstruplejren nævner noget om camping.

Fra mailkorrespondancen mellem Miljøcenter Århus (MCÅ) og Miljøstyrelsen (MST) kan citeres:

Mail af 10.12.2009 fra MCÅ til MST – med kopi til By- og Landskabsstyrelsen:

"Frøstruplejren ligger inden for 39 dB zonen (vel pga møllerne ved Danopal?) Kan der være en knast, med at de er støjfølsom anvendelse (jeg mener umiddelbart nej og at de er boliger i det åbne land – men der står noget i loven om Frøstruplejren om camping)".

Mail af 10.12.2009 fra MST til MCÅ – med kopi til By- og Landskabsstyrelsen:

"Grænseværdien på 39 dB gælder for støjfølsom arealanvendelse, der i bekendtgørelsen om støj fra vindmøller (nr. 1518 af 14. december 2006) er defineret som "Områder, der anvendes til eller i lokalplan eller byplanvedtægt er udlagt til bolig-, institutions-, sommerhus- eller kolonihaveformål eller som rekreative områder". Det vil sige, at der kan være boliger beliggende i det åbne land, hvor det er støjgrænsen på 39 dB, der gælder, nemlig hvis boligen er en del af en samlet bebyggelse i et område, hvor den faktiske anvendelse må betegnes som boligområde. Dette er kommunens vurdering. Jeg ved ikke hvilken status Frøstruplejren har, men er den faktiske anvendelse af området mon ikke boligområde? Hvad siger du, (navn på en medarbejder i By- og Landskabsstyrelsen)? Hvis loven siger, at det er en campingplads, så er det vel klart, at der er tale om støjfølsom arealanvendelse."

Mail af 10.12.2009 fra MCÅ til MST – med kopi til By- og Landskabsstyrelsen:

"Det er jeg med på, og jeg vender status med kommunen – men hvad gør vi i testcentersammenhæng (de ligger formodentlig allerede i 39 dB pga de eksisterende møller ved Danopal)".

³ Lov nr. 410 af 14. juni 1995 med senere ændringer, jf. Miljøministeriets lovbekendtgørelse nr. 791 af 21. juni 2007.

Mail af 10.12.2009 fra MST til MCÅ:

"Hvis bidraget fra de eksisterende møller alene er over 39 dB ved 8 m/s, og området enten er en campingplads eller må betragtes som støjfølsom arealanvendelse, så har kommunen en opgave. Det er deres ansvar, at støjgrænserne i bekendtgørelsen ikke overskrides....."

Mail af 14.12.2009 fra MCÅ til MST:

"Jeg er kommet lidt længere og graver mere her i formiddag Frøstrup lejren har status som helårs lejr og er i andre sammenhænge blevet betragtet som boliger i det åbne land. "

Mail af 14.12.2009 fra MCÅ til Thisted Kommune og MST – med kopi til By- og Landskabsstyrelsen:

"Jeg har været lidt rundt i arkiverne det lykkedes at finde støjberegningen for møllerne ved Danopal – sagen er fra 1999 og dermed efter lov om Frøstrup lejren – der har Hanstholm kommune og Viborg Amt taget udgangspunkt i, at det var boliger i det åbne land, hvor støjgrænsen den gang var 45 dB ved 8 m/s. Lov om Frøstruplejren siger

§ 3 Miljøministeren kan tillade, at

- 1) ejendommen anvendes til helårslejrplads for indtil 75 voksne faste beboere og deres børn,
- 2) der afholdes sommerlejr,
- 3) bygninger og konstruktioner opføres eller ombygges og
- 4) skure, skurvogne eller andre genstande placeres på ejendommen.

Afgørelsen ligger hos jer⁴, men jeg mener at vi med god ret kan holde fast i, at der er tale om helårsbeboelse og dermed støjgrænsen på 44/42db"

- at Thisted Kommune på forespørgsel fra Miljøcenter Århus mundtligt bekræftede, at Frøstruplejren ikke er støjfølsom arealanvendelse til boligformål i henhold til vindmøllebekendtgørelsen. Der foreligger ikke telefonnotat fra samtalen, men kommunen har efterfølgende bekræftet skriftligt.

- at Miljøcenter Århus antog, at Miljøministeriets lov fra 1995 om anvendelse af Frøstruplejren ikke udlagde Frøstruplejren til boligformål.

Disse forhold har Miljøcenter Århus samlet vurderet således, at Frøstruplejren ikke ved lokalplan er udlagt som et støjfølsomt boligområde, der er omfattet af vindmøllebekendtgørelsens lavere grænseværdier herom, og ej heller ved sin faktiske anvendelse som boligområde er et støjfølsomt område.

Miljøcenter Århus' vurdering førte til, at Frøstruplejren i VVM-redegørelsen fejlagtigt blev angivet som omfattet af vindmøllebekendtgørelsens nuværende grænseværdi på 42/44 dB ved en vindhastighed på henholdsvis 6 m/s og 8 m/s – d.v.s. grænseværdierne for nabobeboelse i det åbne land.

Efter dialog med Kammeradvokaten i november 2010 konstaterede styrelsen imidlertid, at Frøstruplejren falder ind under vindmøllebekendtgørelsens § 3, stk. 2, nr. 2 om støjfølsom arealanvendelse. Frøstruplejren er således rettelig omfattet af vindmøllebekendtgørelsens lavere grænseværdier på 37/39 dB ved vindhastigheder på henholdsvis 6 m/s og 8 m/s for boligområder.

---

⁴ Miljøcenter Århus har oplyst, at der med "jer" alene mentes Thisted Kommune.

6. Årsagsvurdering

Der kan på grundlag af det beskrevne forløb identificeres en række forhold, der samlet må anses for at have været årsag til - eller som kan have medvirket til - de omhandlede fejl i VVM-redegørelsen.

Sagsbehandlingen ved Miljøcenter Århus

Miljøcenter Århus har oplyst, at centret ved udarbejdelse af VVM-redegørelsen var bekendt med byplanvedtægten for Hjørdemål By og Miljø- og Energiministeriets lokalplan for Frøstruplejren. Miljøcentret tillagde imidlertid ikke eksistensen af de to planer afgørende betydning, idet miljøcentret i stedet fokuserede på Viborg Amts og Thisted Kommunes vurdering af de to områder.

Dette er en helt afgørende fejl i forståelsen af vindmøllebekendtgørelsen.

At byplanvedtægten for Hjørdemål By udlægger området til »blandet bolig- og erhvervsbebyggelse« har sandsynligvis medvirket til denne fejl i forståelsen af vindmøllebekendtgørelsen.

Ligeledes har lov af 14. juni 1995 om anvendelse af Frøstruplejren efter det af miljøcentret oplyste overskygget det forhold, at der foreligger en lokalplan, der udlægger området til blandt andet »beboelse«. Miljøministeriets lokalplan nr. 4.11. fra oktober 1996 om Frøstruplejren indgik således ikke i vurderingen, hvilket er en fejl.

Samtidig tog Miljøcenter Århus de eksisterende lokalplaner for produktionsmøllerne ved henholdsvis Hjørdemål By og Frøstrup, hvori der er lagt et støjkrav på 45 dB til grund ved vurderingen af støjbelastningen fra vindmøllerne, som udtryk for, at Viborg Amt vurderede områderne som ikke støjfølsom anvendelse.

Disse retlige vildfarelser og fejlvurderinger er bragt ind i udarbejdelsen af VVM-redegørelsen af Miljøcenter Århus.

Miljøcenter Århus har ikke opfyldt sin forpligtelse som VVM-myndighed til konkret at vurdere, hvorvidt andre myndigheders lovgivning, oplysninger og vurderinger af betydning for den omhandlede VVM-redegørelse er korrekte. Miljøcentret har således ikke foretaget en korrekt, retlig vurdering.

Miljøcenter Århus har endvidere ikke konkret vurderet »viden« fra Viborg Amt samt tilkendegivelser fra Thisted Kommune. Den grundlæggende antagelse om, at det var Viborg Amts og Thisted Kommunes vurderinger og ikke eksistensen af de to planer, der skulle gælde samt vurderingen af, at der ikke er tale om støjfølsom arealanvendelse ved Frøstruplejren og Hjørdemål By, blev således ikke verificeret i forbindelse med sagsbehandlingen.

Miljøcenter Århus har videre ikke fuldt ud sørget for, at alle nødvendige oplysninger er fremskaffet og indgået i udarbejdelsen af VVM-redegørelsens behandling af støjforholdene. Der indgår således ikke i VVM-redegørelsen et samlet kort over gældende planer og den støjmæssige betydning heraf.

Det må videre anses for en fejl, at Miljøcenter Århus ikke fandt anledning til at følge op på Miljøstyrelsens bemærkninger fra december 2009 vedrørende Frøstruplejrens status.

De beskrevne fejl - herunder i retsanvendelsen - og mangler i sagsbehandlingen er ikke blevet opfanget af miljøcentrets interne kvalitetsstyringsystem.⁵ Der indgår ikke i systemet specifikke procedurer for udarbejdelse af VVM-redegørelser i forbindelse med en anlægslov, de generelle retningslinier for sikring af kvaliteten af det faglige arbejde har ikke opfanget de pågældende fejl og mangler, og den daværende, stedlige ledelse har ikke forebygget eller konstateret fejlene og manglerne og dermed heller ikke aktivt rettet dem.

Det var således ikke på centeret udpeget en særlig ansvarlig for kvalitetssikringen af VVM-redegørelsen, hvilket i betragtning af opgavens kompleksitet og tidsmæssige ramme kunne have været velbegrunderet.

Det må videre konstateres, at der også på andre punkter ikke har været den fornødne præcision i sagsbehandlingen.

Således er en række væsentlige forhold ikke skriftligt dokumenteret. Der foreligger f.eks. ikke referat fra møder med de eksterne konsulenter om opgavefordeling, ligesom f.eks. telefonsamtalen med Thisted Kommune om kommunens vurdering af Frøstruplejrens status ikke er noteret. Tilsvarende baserer centret sig på udokumenteret »viden« fra det tidligere Viborg Amt, som er tilgået Miljøcenter Århus gennem de medarbejdere fra amtet, som ved kommunalreformen blev overflyttet til Miljøcenteret.

Endvidere kan det bemærkes, at centret ikke forelagde Thisted Kommune spørgsmålet om status for Hjarde-mål By.

Samlet må sagsbehandlingen ved Miljøcenter Århus af de omhandlede spørgsmål vedrørende støj anses for kritisabel.

Det kan afslutningsvis bemærkes, at de omhandlede fejl og mangler i Miljøcenter Århus ikke er blevet korrigeret eller udfordret af konsulenten, rådgiverfirmaet Birk Nielsen. Konsulenten anmodede ifølge Miljøcenter Århus ikke centret om at måtte modtage oplysninger om gældende planer for det omhandlede område, og konsulentens behandling af støjforhold tog således ikke afsæt i en viden herom.

Sagsbehandlingen i By- og Landskabsstyrelsen og Miljøstyrelsen

By- og Landskabsstyrelsen varetog den overordnede ledelse af arbejdet med forberedelsen af det nationale testcenter i Østerild, herunder udarbejdelse af VVM, lovforslag mm.

Styrelsen indgik aftalen med konsulentfirmaet Birk Nielsen om gennemførelse af VVM-redegørelse, idet opgaven med tilvejebringelse af redegørelsen som nævnt blev overgivet til Miljøcenter Århus. Det var også Miljøcenter Århus der efterfølgende behandlede høringssvarene.

I forbindelse med udarbejdelsen gik styrelsen på en række enkeltpunkter ind og arbejdede videre på det af miljøcenteret udarbejdede VVM-materiale, bl.a. i forhold til campingpladsen ved Hjarde-mål Klit.

---

⁵ Miljøministeriets miljøcentre, herunder Miljøcenter Århus, har i lighed med kommunerne etableret et kvalitetsstyringsystem, jf. Miljøministeriets lov nr. 506 af 7. juni 2006 om kvalitetsstyring for den kommunale sagsbehandling på natur- og miljøområdet. Systemet har til formål både at sikre den faglige kvalitet i arbejdet og at yde borgere og virksomheder en effektiv og ensartet sagsbehandling.

Denne selektive og adhoc-prægede tilgang kan have medvirket til at skabe tvivl om ansvarsforholdene i forbindelse med udarbejdelsen.

Styrelsen foretog således ikke en systematisk gennemgang eller kvalitetssikring af den samlede redegørelse, og By- og Landskabsstyrelsen har tilsvarende ikke fundet anledning til selvstændigt at undergive miljøcenterets fortolkning af støjforholdene en vurdering eller i øvrigt stillet spørgsmål hertil, herunder hvorvidt spørgsmålet var afstemt med Miljøstyrelsen.

Det er i den forbindelse beklageligt, at miljøcenterets forespørgsel og Miljøstyrelsens bemærkninger vedrørende støjforholdene ved Frøstruplejren i december 2009 ikke gav anledning til reaktion og opfølgning fra By- og Landskabsstyrelsens side. Problemstillingen blev ikke videreformidlet til de relevante personer, og det interne samspil i styrelsen har ikke på dette punkt været tilfredsstillende.

Styrelsen lagde umiddelbart miljøcenterets vurdering til grund for sit arbejde og bidrog derved til formidling af den fejlagtige forståelse af vindmøllebekendtgørelsen.

Fejlen indgår således i et svar af 9. februar 2010 fra den daværende miljøminister til en beboer i Frøstruplejren på dennes spørgsmål om, hvorvidt lejrens status og "særlov" bliver berørt af testcentret.

Fejlen indgår ligeledes i miljøministerens svar af 14. oktober 2010 på Folketingets Miljø- og Planlægningsudvalgs spørgsmål nr. 13 (alm. del) – stillet efter ønske fra Per Clausen (EL). Miljøministeren har berigtiget denne besvarelse med brev af 17. november 2010 til Folketingets Miljø- og Planlægningsudvalg.

Det må anses for kritisabelt, at By- og Landskabsstyrelsen umiddelbart lægger miljøcenterets vurdering til grund, og samlet har By- og Landskabsstyrelsens behandling af spørgsmålet om støj i VVM-redegørelsen ikke været tilfredsstillende.

Det har endvidere været omtalt på Altinget den 25. november 2010, at Nordjyske i december 2009 skriver, at beboerne i Frøstruplejren er bekymrede for støjen. Altinget omtaler, at der i artiklen i Nordjyske optræder en embedsmand fra Miljøcenter Århus, "som ikke er sikker på, hvad støjen vil betyde for lejren, men det fremgår tydeligt, at han forholder sig til den lave støjgrænse på 39 dB, der gælder for støjfølsomme områder".

På tidspunktet for artiklen i Nordjyske er situationen imidlertid den, at Frøstruplejrens eventuelle placering inden for en støjgrænse på 39 dB – d.v.s. en placering, hvor støjen overstiger 39 dB – af Frøstruplejrens beboere frygtedes at kunne true lejrens eksistens. Embedsmanden henholder sig til, at det skal andre myndigheder i givet fald afgøre. Hverken lejrens beboer eller embedsmanden synes i artiklen at give udtryk for, at der for Frøstruplejren er tale om støjfølsom arealanvendelse.

Miljøstyrelsen varetager som overordnet myndighed på området regeludstedelse og vejledning vedrørende støjspørgsmål.

Miljøstyrelsen opfattede alene sin rolle i forhold til det omhandlede projekt som værende af generel rådgivende karakter, idet styrelsen besvarede konkrete spørgsmål og kvalitetssikrede beregninger.

Selv om Miljøstyrelsen har fastlagt de specifikke krav til vindmøller, betragtede styrelsen det således ikke som sin opgave at efterspørge det konkrete planlægningsgrundlag eller at påse, at VVM-

redegørelsen i forhold til støj var korrekt og fyldestgørende. Miljøstyrelsen rejste dog undervejs i forløbet den centrale problemstilling om Frøstrup-lejrens status, hvilket imidlertid ikke blev fulgt op af styrelsen selv, By- og Landskabsstyrelsen eller Miljøcenter Århus og dermed heller ikke førte til afdækning af fejlen i VVM-redegørelsen.

Projektorganiseringen

Som det fremgår, var en række offentlige myndigheder, konsulenter, forskningsinstitutioner og private organisationer involveret i udarbejdelsen af VVM-redegørelsen.

Dette stiller særlige krav til organiseringen af arbejdet, herunder at ansvar og roller er præcist fastlagt og at de involverede parter bidrager i overensstemmelse hermed.

Det må vurderes, at projektorganiseringen ikke i tilstrækkelig grad i praksis har kunnet understøtte en sikker og kvalificeret opgaveløsning på det omhandlede punkt.

Der har ikke fra projektledelsen i By- og Landskabsstyrelsen været den fornødne opmærksomhed om at gennemføre den besluttede organisering og at foretage justering og udbygning af den besluttede projektorganisation i takt med opgavens udvikling.

Miljøstyrelsen burde ved projektets etablering og med et mere præcist defineret ansvarsområde have været fuldgyldigt medlem af projektet, og ændringer i den praktiske opgavefordeling burde have været bekræftet i projektets styregruppe.

BILAG 1

Tidsforløb for anlægslov, herunder VVM-redegørelse om testcenter i Østerild

- Juni 2008: Megavind-rapporten beskrev vindbranchens behov for demonstration af prototypemøller og 0-serie møller frem mod 2020.
- Februar 2009: Regeringen besluttede, at en arbejdsgruppe skulle vurdere behov for og krav til arealer for testmøller (prototype) og serie 0-møller op til 250 meter, samt screene mulige statslige arealer.
- April 2009: Regeringen besluttede en afrapportering om industriens behov for testmøller og mindst ét konkret areal til prototypevindmøller, som skal undersøges nærmere.
- Juni 2009: Regeringen besluttede i juni 2009, at Danmark skal have et nyt nationalt testcenter for store vindmøller, og at det skulle etableres på grundlag af en anlægslov.
- September 2009: Regeringens Økonomiudvalg besluttede den 30. september 2009 at iværksætte arbejdet med udarbejdelse af plangrundlaget for et nationalt testcenter for vindmøller i Østerild Klitplantage. Ideoplæg blev sendt i høring 30. september til 19. oktober 2009.
- Oktober-januar 2009: VVM-redegørelse blev udarbejdet.
- Oktober 2009: Borgermøde i Østerild den 8. oktober 2009 (fokus på ideoplæg).
- December 2009: By- og Landskabsstyrelsen meddeler i en pressemeddelelse, at det er besluttet at flytte testcentret 400 m den 11. december 2009.
- Januar 2010: VVM-redegørelse blev sendt i høring fra 7. januar til 5. marts 2010.
- Januar 2010: Borgermøde 9. januar 2010 (fokus på VVM-redegørelse).
- Februar 2010: Forslag til anlægslov blev sendt i høring fra 9. februar til 5. marts 2010.
- Februar 2010: Borgermøde i Østerild 10. februar (fokus på lovforslag samt oplæg om vindmøllebekendtgørelsen ved Miljøstyrelsen, og om grøn ordning og værditabsordning ved Energistyrelsen).
- April 2010: Lovforslag om et nationalt testcenter fremsat d. 9. april 2010
- April - maj 2010: Politiske forhandlinger om Østerild, herunder eksperthøring på Christiansborg.
- Maj 2010: Regeringen, Dansk Folkeparti, Socialdemokraterne og Socialistisk Folkeparti indgik aftale den 28. maj 2010

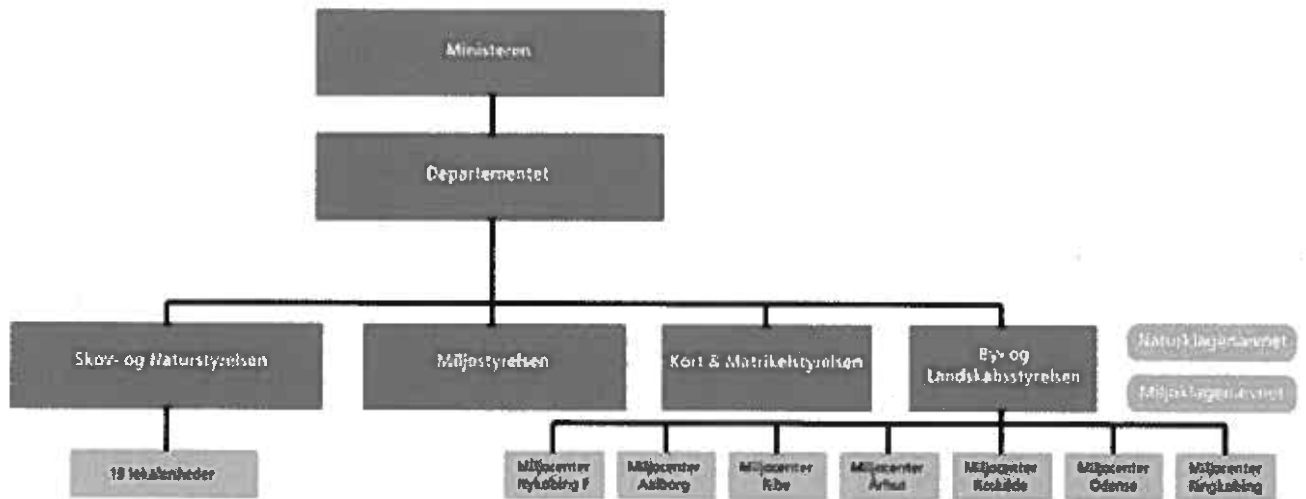
Juni 2010:	Folketinget vedtog Lov om et testcenter for store vindmøller ved Østerild den 4. juni 2010.
Juni 2010:	Borgermøde om implementeringsplan d. 22. juni 2010
September 2010:	Implementeringsplan i høring fra den 16. september til den 26. september 2010.
Oktober 2010:	Loven trådte i kraft d. 1. oktober 2010. Implementeringsplan for det nationale testcenter for vindmøller ved Østerild blev offentliggjort den 5. oktober 2010.

Note om Megavind. Megavind er et strategisk partnerskab for den samlede vindmøllebranche, det vil sige industrien, forskningsverdenen og de offentlige myndigheder. Dannet i 2006. Megavind ledes af en styregruppe bestående af repræsentanter fra:

- Aalborg Universitet
- DONG Energy A/S
- DTU Mekanik
- Energinet.dk
- Grontmij | Carl Bro
- Risø DTU
- Siemens Wind Power A/S
- Vestas Wind Systems A/S
- Energistyrelsen

Bilag 2

Miljøministeriet

Bilag 3

Organisering af udarbejdelse af anlægslov for testcenteret i Østerild – herunder VVM redegørelse

